

vredde

Gjort gerning står ikke til at ændre

FORFATTER Joanna Murray-Smith **OVERSÆTTELSE** Niels Brunse **INSTRUKTION** Madeleine Røn Juul

SCENOGRAFI Manfred Blaimauer

MEDVIRKENDE

Sarah Boberg, Troels Lyby, Camilla Bendix, Troels Malling, Tanya Lund Andersen
Elliott Crosset Hove, Benjamin Boe Rasmussen

folketeatret | turne

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kære underviser / 3

Vrede / 4

Nogle tanker om fanatisme og terror / 5

Diskussion / 10

KÆRE UNDERVISER

Hvor går grænsen mellem vandalisme og drengestreger? Er venstreorienterede aktioner mere stuerene end højreorienterede? Og er dobbeltmoral dobbelt så godt?

Hjerneforskeren Alice har bygget en facade af politisk korrekthed op om sin familie. Sammen med sin mand Patrick, succesrig romanforfatter, og sin søn Joe, lever hun den kreative klasses gode liv. Da Joe bliver taget i at male racistiske slagord på en moske, ryster fundamentet under den veluddannede og tolerante families selvforståelse. Hvordan kan det ske? Joe er jo vokset op i et oplyst hjem! Er det kammeraten fra arbejderhjemmet, der har haft en dårlig indflydelse på ham? Fordommene er nærliggende forklaringer, indtil en ung journalist begynder at afdække Alices fortid.

Dette inspirationshæfte henvender sig til 9. klasse samt de gymnasiale uddannelser. Hæftet er et oplæg til at arbejde med *Vrede*. Derudover indeholder hæftet spørgsmål, der kan bruges til diskussion og analyse af forestillingen.

Rigtig god fornøjelse!

Folketeatret
2016/2017

VREDE

Forfatter: JOANNA MURRAY-SMITH

Oversættelse: NIELS BRUNSE

Instruktion: MADELEINE RØN JUUL

Scenografi: MANFRED BLAIMAUER

Medvirkende: SARAH BOBERG, TROELS LYBY

CAMILLA BENDIX, TROELS MALLING, TANYA LUND ANDERSEN

ELLIOTT CROSSET HOVE, BENJAMIN BOE RASMUSSEN

NOGLE TANKER OM FANATISME OG TERROR

Af Adam Holm, journalist og historiker

Det er et klassisk dilemma: Helliger målet midlet? Må man kaste med bomber, skyde folk ned på gaden eller udbrede hadefulde budskaber i en højere sags tjeneste? Det er et par af de tungtvejende spørgsmål i Joanna Murray-Smiths teaterstykke *Vrede*. Det korte svar vil for de fleste mennesker - uanset deres kulturelle og religiøse baggrund - formentlig være et rungende og hovedrystende: Nej!

I en demokratisk kultur er der bred enighed om at voldelige metoder ikke er en måde at søge at fremme sine budskaber på. Vi må bruge de legale kanaler, der findes til at udtrykke vores frustration. Det samme gælder, hvis vi ønsker at skabe forandringer. Man kan melde sig ind i et politisk parti, tilslutte sig en protestbevægelse eller give sine holdninger til kende i de etablerede medier eller på nogle af de mange sociale platforme, der eksisterer.

Det lyder jo enkelt og logisk. Og alligevel er det langt fra sådan virkeligheden ser ud. I de sidste par år har vi rundt om i Europa, særligt i Frankrig og Belgien, oplevet flere spektakulære terrorangreb med mange dræbte og sårede. I 2015 mistede 175 personer livet i Europa som følge af terrorhandlinger, hvilket gør sidste år til det mest blodige siden 1988, hvor flere end 400 personer blev slået ihjel som følge af terrorisme.

Her til lands har vi også oplevet, hvad der sker, når et menneske vælger at bruge våben til at fremme sine synspunkter. En ung mand, Omar el-Hussein, besluttede sig for med et automatvåben at angribe et offentligt møde i Krudttønden på Østerbro lørdag den 14. februar 2015. Hans hensigt var at dræbe den svenske kunstner Lars Vilks, som nogle år forinden havde vakt både opsigt og vrede med sin såkaldte 'Rundkørselshund', der forestillede profeten Muhammed. Flere yderligtgående islamistiske grupper har svoret at ville dræbe Vilks, og han er under konstant beskyttelse af den svenske efterretnings-tjeneste, fordi hans navn optræder på terrorgruppen al-Qaeda's dødsliste.

Gerningsmanden, der havde en længevarende kriminel løbebane og nogle år forinden attentatet var blevet vakt for en militant udgave af islam, blev imidlertid hindret i at gennemføre sin plan ved Krudttønden. I stedet dræbte han en mødedeltager, Finn Nørgaard, der forsøgte at overmande ham og tage våbenet fra ham. Omar el-Hussein var ikke færdig. Kort ind i det nye døgn slog han på ny til. Denne gang mod synagogen i Krystalgade i indre København.

Her ville han angribe en jødiske konfirmationsfest,

men igen blev han hindret, denne gang af en frivillig vagt fra det mosaiske trossamfund, Dan Uzan, som måtte bøde med livet. To mennesker, den ene 55 år og filminstruktør, den anden 37 år og cand.polit., blev dræbt på de københavnske gader i løbet af et halvt døgn. Dræbt ikke fordi attentatmanden kendte dem og havde et særligt personligt udestående med sine ofre, men alene fordi han anså dem for at være legitime angrebsmål.

I dagene efter de tragiske hændelser opstod der en diskussion om hvorvidt de to attentater ved Krudttønden og Synagogen kunne betegnes som terrorisme eller skulle opfattes som en enkelt mere eller mindre gal mands værk. Det er måske et spørgsmål, som har politisk relevans i forhold til, hvordan man skal imødegå et tilsvarende forsøg i fremtiden. I forhold til at forstå mekanismerne i gerningsmandens tankegang betyder det derimod ikke så meget.

Omar el-Hussein handlede som han gjorde, fordi han anså det for at være den mest virkningsfulde måde at udbrede sit budskab på. Han ville hævne det, han betragtede som en besudling af den hellige profet, og han ville vise de 'vantro' at man ikke ustraffet kan skænde og latterliggøre islams værdier.

Hans dødbringende aktion er et tragisk eksempel på, hvordan fanatisme kan påvirke et menneskes sind og helt overskygge de forbehold folk almindeligvis ville have i forhold til at gribe til våben og udse sig bestemte mennesker at slå ihjel.

I Omar el-Husseins øjne var en person, der dukkede op for at høre Lars Vilks ensbetydende med en velvillig støtte til forhånelser af muslimernes vigtigste profet. En sådan person var derfor ifølge hans logik en fjende, der fortjente at blive elimineret.

Og en mand, der udførte arbejde for den jødiske menighed var ligeledes en fjende, endda af den værste slags. I attentatmandens bevidsthed eksisterede muligheden ikke at hans to ofre var tænkende og talende mennesker for hvem virkeligheden ikke var så sort-hvid som i hans eget verdensbillede.

Det ene af ofrene var ellers kendt for at være betænkelig ved idéen om at muslimer eller for den sags skyld andre religioner uden videre skulle finde sig i satire, og det andet offer havde flere gode muslimske venner og bekendte, som ikke mente, at hans jødiske identitet var et problem, og i hvert fald ikke et problem, der skulle løses ved mord.

Men for Omar el-Hussein eksisterede Finn Nørgaard og Dan Uzan ikke som selvstændige individer med egne

NOGLE TANKER OM FANATISME OG TERROR **FORTSAT**

værdier og meninger. De var reduceret til 'kategorier', og den slags er nemmere at slå ihjel end hvis man anerkender modparten som et fuldgyldigt medmenneske.

Den danskfødte gerningsmand med palæstinensiske rødder er et eksempel på den problemstilling, som Joanna Murray-Smith indkredser i sit stykke. Hvad sker der inde i hovedet på en ung person, som vælger at ty til vold i sit forsøg på at forandre noget i tilværelsen, ja, måske endda i egen selvforståelse skabe en bedre verden?

I teaterforestillingen gælder problemstillingen både den unge Joe og hans mor, Alice. Sønnen på 16 år har skrevet anti-muslimsk graffiti på en moské. Moderen har i sin ungdom medvirket til et bombeattentat med fatale konsekvenser. Ingen af dem vil dog tage et direkte ansvar for deres handlinger. De forsøger begge at forklare og rationalisere sig væk fra anklagen om, at de har gjort noget galt.

Joe mener, at hans gerning er udtryk for, at han tager stilling til en overhængende fare, som ikke bare kan snakkes væk eller ignoreres. Muslimer, siger han, ønsker et helt andet samfund end den gængse vestlige model med politisk medbestemmelse, fri debat og ligestilling mellem kønnene. De accepterer ikke homoseksuelle eller folk med en anden tro eller slet ingen tro. De er, mener Joe, uhelbredelige fundamentalister, som ikke tøver før islams grønne fane vajer fra enhver offentlig bygning.

Hvis de bliver mødt med eftergivenhed og misforstået humanisme får de endnu mere blod på tanden, lyder hans ræsonnement. Joe anser ikke sig selv for at være et skidt menneske. Tværtimod. Han handler i det godes tjeneste for sine kammeraters skyld. De vil have et sikkert sted at være og reagerer imod følelsen af usikkerhed og fornemmelsen af, at det samfund de kender og holder af forsvinder for øjnene af dem i takt med den øgede indvandring af især muslimer.

Moderen, som er forskrækket og såret over sin søns tankegang, bliver gradvist mindet om, hvordan hun selv tænkte, og nok så vigtigt, hvordan hun handlede, da hun var omtrent på hans alder i slutningen af 1960'erne. Hun var medlem af en venstreorienteret aktivistisk gruppe, der gik under navnet "Vrede".

Alice og hendes medsammensvorne så sig selv som fødselshjælpere af en ny og mere progressiv kultur, der skulle rydde ud i det traditionelle samfunds konservative normer og moralbegreber. Noget nyt og anderledes måtte til. I stedet for alt det gamle og udslidte ville de sætte åbenhed, pluralisme og nærvær.

I deres forståelse af situationen var det forsvarligt at udfordre statsmagten for at ændre på det bestående. Hvis det indebar at ødelægge offentlig ejendom og om

nødvendigt gøre skade på statens ansatte, var det en del af prisen for at påbegynde de forandringer, der i sidste ende skulle føre til en folkelig massebevægelse, måske endda en revolution.

Devisen var enkel: Hvis man vil lave en omelet, må man knuse nogle æg. Som Joanna Murray-Smith fint viser er det altid vanskeligt for det menneske, mand eller kvinde, som er slået ind på en radikaliseret tankegang at forstå omverdens indvendinger og kritik. Intet menneske bliver født som hverken terrorist eller tilhænger af en ekstrem ideologi. At nå dertil, hvor man med hadefulde ord og våben i hånd er klar til at nedgøre andre og måske gøre skade på dem, er ofte et resultat af en længerevarende påvirkning, en slags indre rejse, der har ført den pågældende væk fra hans eller hendes oprindelige udgangspunkt og ind i et fanatisk univers, hvor der ikke er plads til nuancer og mellemregninger. Der eksisterer kun en simpel sort-hvid konstellation: ven eller fjende.

Så forenklet var verden set gennem Omar el-Husseins øjne. En kunstner, der gjorde grin med profeten Muhammed og en jøde; de blev begge stemplet som fjender og skulle derfor ryddes af vejen. Inspirationen til udåden har han ikke behøvet lede længe efter.

Den har han hørt på nogle af de talrige videoer og lydoptagelser, der flourerer med taler af yderligtgående islamistiske prædikanter. De opfordrer deres tilhængere til at dræbe jøder, kristne og muslimer, som ikke er stærke i troen. Budskaber, der for den uindviede eller kritiske lytter fremstår både forkvaklede og farlige, bliver for den gradvist mere ekstremistisk tænkende person til uafviselig sandhed.

I teaterstykket er det samme form for logik, der gør sig gældende for Joe; han har ikke vanskeligt ved at forklare sin rådvilde og forskrækkede forældre hvorfor muslimerne er fjenden; det må enhver da kunne se, mener han. En fanatiker som Joe mener endda at hans måde at anskue problemerne på, er en hjælp til omverden, ikke en trussel. Derfor tyr fanatikere ofte til sygdomsmetaforer, når de skal rationalisere deres idéer. Nazisterne omtalte eksempelvis jøder som "pestbefængte" og anviste en særdeles hårdhændet kur for at komme dette 'uvæsen' til livs. Nazisterne lavede sågar en hel film, hvor jøder og rotter, den oprindelige smittebærer af pest, blev skildret side om side og med det enkle budskab: Gør det af med dem.

I dagens Europa bruger højreradikale grupper ofte betegnelsen "kræftbyld" om islam og lader forstå, at en sådan livstruende sygdom ikke forsvinder af sig selv, men kræver både et operativt indgreb og efterfølgende dybtgående behandling. Der er sjældent overladt noget til fantasien, når det drejer sig om at forstå, hvori denne

NOGLE TANKER OM FANATISME OG TERROR **FORTSAT**

behandling består.

I Murray-Smiths stykke må Alice søge tilbage i sin erindring for at forstå, hvorfor hun engang mente, at den borgerlige-kapitalistiske samfundsmodel skulle ødelægges. Det går gradvist op for hende, hvordan hun dengang tænkte og hun bliver mindet om, at det er mere bekvemt at forklare verden ud fra den forsimplede opstilling af 'onde' og 'gode'. Når man samtidig har udråbt sig selv og sine meningsfæller til at befinde sig i den sidste gruppe, bliver verden mere meningsfuld. Man ved – rettere, bilder sig ind – at man er noget særligt.

Det er samme mønster man kan iagttage hos en lang række ikke-demokratiske og ekstremistiske bevægelser. Alene i det 20. århundrede – af en britisk historiker udnævnt til 'Ekstremismens århundrede' – med dets to verdenskrige, mange revolutioner, borgerkrige, ideologiske konfrontationer og terrorisme er der talrige eksempler på, hvordan fanatismen vandt indpas og altid med dødbringende konsekvenser.

Fælles for dem er, at de mener at have handlet rigtigt, fordi de med deres valg allerede har bevæget sig helt eller halvt væk fra det etablerede samfunds forestillinger om ret og vrang, godt og skidt. Samfundet tillader ikke drab på uskyldige tilfældige forbigående. Samfundet bifalder heller ikke overfald og mord på ordensmagten, men i fanatikerens tankegang er det selvindlysende at vejen frem mod det han eller hun opfatter som et lysere og bedre sted, enten det er baseret på religion eller en bestemt politisk anskuelse, må gå over dræbte og lemlæstede.

Den kompromisløse selvretfærdighed er fanatismens kendetegn. Ingen forhandling er mulig, intet formildende ord kan siges. Der eksisterer kun én sandhed, enten den drejer sig om at indføre et Kalifat, skabe et race-ent land eller indrette det klasseløse samfund. Den israelske forfatter Amos Oz har meget rammende betegnet fanatikerens som "et omvandrende udråbstegn".

Fanatikerens ved altid bedst og udtrykker sig stærkt og ofte også følelsesladet, og altid uden skyggen af tvivl. Spørgsmålstegnet ved eget tankesæt falder fanatikerens svært, og han eller hun vrænger hånlige af folk, der efterlyser selvkritik og opfordrer til at vende skråen to gange.

Fanatikerens er ikke nødvendigvis blottet for humor på andres bekostning, men der er ikke plads til et selvironisk grin. Når man kæmper for at få andre mennesker til at forandre sig og vil gøre det med alle til rådighed stående metoder og med eget liv som indsats, er det en alvorlig affære.

Ikke alle fanatikere er naturligvis voldelige og ikke alle alvorsmennesker er fanatikere, men et gennemgående

træk ved fanatikerne er, at de ikke har et kritisk blik for egne særheder og svagheder. Når man savner evnen til selvregulering og heller ikke kan anlægge et større perspektiv, hvor man eksempelvis gør sig tanker om de mulige konsekvenser af ens handlinger, er der ikke langt til at være optændt af den hellige ild. Og er man først nået så vidt, er der i princippet ingen grænser for, hvor langt man vil gå når det gælder om at skære halsen over på vantro, jage en dolk i 'fejlfarverne' eller stille kapitalisterne op af en mur og trykke på aftrækkeren.

I *Vrede* møder vi personer, som har bevæget sig videre end til alene at handle inden for de lovlige rammer af politisk meningstilkendegivelse. Joes forbrydelse er ikke stor i forhold til straffeloven, men kan han standses, når først han har skrevet sine nedsættende ytringer om islam? Er næste skridt for ham at sætte ild til en moské eller et asylcenter? Og går han videre og begynder at overfalde muslimer og måske slå dem ihjel? Hans tankegang er allerede sporet ind på konfrontation.

Og hvad Alice angår har hun efter sin radikale fortid drejet ind på et lovligt spor og har gjort karriere som prisbelønnet læge, men kan man stole på, at ikke en rem af huden hænger ved? Hvad skal der til for at effektivt bortjage fanatismens væsen, når først det har fundet plads i et menneskes bevidsthed? Er det ikke nemmere at give sig hen til fanatismens enkle forklaringer og løfterige visioner end at skulle forholde sig til en kompleks, pluralistisk virkelighed?

Fanatismens kraft og appel skal ikke undervurderes. Ganske vist koster terrorisme og politisk vold i vores del af verden betydeligt færre menneskeliv årligt end trafikulykker og alskens sygdomme, men det er fortsat og måske i stigende grad en potent trussel imod vores grundlæggende idealer om frihed og åbenhed.

Uden for Europa, særligt i lande som Irak, Syrien, Pakistan og Afghanistan, kræver terrorhandlinger hvert år tusindvis af menneskeliv, og mange steder må de lokale friste en uhyggelig tilværelse under fanatikernes kontrol. For det fanatiske menneske er volden en vigtig måde at kommunikere på. At sprede død og ødelæggelse er for fanatikerens en måde at få sit synspunkt igennem på.

Det har vi set i vores del af verden allerede med de russiske anarkister i 1880'erne. De gik målrettet til angreb med håndbomber og tromlerevolvere på politiofficerer, generaler, gejstlige og medlemmer af Zarens hof. Senere, i 1920'erne og 1930'erne, var militante grupperinger på både den yderste højrefløj, eksempelvis nazister, og den yderste venstrefløj, kommunister, involverede i mange dødelige sammenstød særligt i Tyskland og Frankrig.

Og i efterkrigstidens Europa, specielt fra slutningen af

NOGLE TANKER OM FANATISME OG TERROR **FORTSAT**

1960'erne og små tyve år frem, var forskellige især venstre-radikale bevægelser aktive med terrorhandlinger. I det daværende Vesttyskland var en gruppe som *Rote Armé Fraktion* ansvarlig for kidnapninger, bombeattentater og flere end 30 drab. I Italien huserede *Brigate Rosse*, som bl.a. kidnappede den daværende ministerpræsident Aldo Moro i 1978 og dræbte ham.

I Grækenland stod 17. November bag nedskydninger af officerer og politibetjente, i Frankrig og Belgien var grupper som *Action Directe* og *Cellules Communistes Combat-tantes* ansvarlige for angreb mod 'imperialistiske virksomheder' med døds ofre til følge, og i Storbritannien og Spanien var den republikanske-katolske organisation IRA og de baskiske separatister ETA aktive i deres respektive løsrivelseskampe, kampe som har kostet flere tusinde menneskeliv både i Nordirland og i Baskerlandet.

Dertil kom at Europa var hjemsted for en lang række enten små terrorgrupper eller terror sympatisører, eksempelvis palæstinensere, kurdere, armenere og japanere. Det gjaldt også her i landet. I midten af 1980'erne anslog Politiets Efterretningstjeneste således, at muligvis så mange som 40 forskellige terrororganisationer var at spore i Danmark, enten direkte eller i form af et netværk af baser eller sympatisører. Herhjemmefra kender vi også den såkaldte *Blekingegadebande*, der op igennem 1970'erne og det meste af 1980'erne stod bag væbnede røverier og begik et drab på en politibetjent. Gruppens motiv var at samle penge ind til støtte for den palæstinensiske frihedskamp.

Danmark har været eksponeret for terrorisme også før Muhammed-tegningerne, krigene i Irak og Afghanistan og Omar el-Husseins brutale handling.

Den 22. juli 1985 eksploderede to bomber i den centrale del af byen. Den første var placeret foran det amerikanske flyselskab Northwest Orient Airlines i Vester Farimagsgade og gik af med en sådan voldsomhed at vinduerne blev trykket ud, og en kaskade af glasskår føg gennem luften og sårede en række tilfældige civile og adskillige af selskabets ansatte.

Nogle minutter senere selvsamme formiddag eksploderede endnu en bombe, denne gang foran den jødiske synagoge i Krystalstræde. På det jødiske plejehjem, der dengang lå umiddelbart op til synagogen, splintredes vinduerne, og også der blev flere såret af glasskårene. Også den jødiske børnehaven blev ramt, heldigvis uden at nogen blev berørt, fordi børnene den dag havde fri fra børnehaven.

De personer, som i værste grad mærkede terrorismen var fire unge algeriske mænd, der samme dag var på besøg i København. De var i umiddelbar nærheden af luftfartskontoret, da bomben sprang. De blev alle fire vold-

somt forbrændt. Det gjaldt ikke mindst for den 27-årige Rached Hamdi. Det meste af hans krop var svært tilredt. På et billede taget kort efter eksplosionen kan man se den forpinte Hamdi sidde halvnøgen på vejbanen med huden hængende i laser og med redningsfolk omkring sig. Trods en hurtig hospitalsoperation lykkedes det ikke at redde den hårdt sårede algeriske turist. Han døde nogle få dage senere som følge af infektion i sine sår.

Bomberne mod Northwest Orient Airlines og den jødiske synagoge var det værste terrorangreb i Danmark i fredstid. Foruden den dræbte blev 27 personer såret af terroristernes bomber, der indeholdt små metalstykker, der skar sig gennem ofrenes hud.

Folkene bag bomberne i København havde også stået bag lignende angreb i Amsterdam. De havde palæstinensisk baggrund og blev senere arresteret af svensk politi og idømt lange fængselsstraffe.

Også for dem gjaldt det at målet – styrkelse af kampen for et frit og selvstændigt Palæstina – stod over midlet. Man kan næppe argumentere for at den venstreorienterede terrorisme i 1970'erne og 1980'erne i sin radikalitet adskiller sig betragteligt fra den højreradikale vold som trådte stadig tydeligere frem i løbet af 1990'erne. Efter den tyske genforening i oktober 1990 fik især nynazistiske smågrupper vind i sejlene i det tidligere DDR.

En række asylcentre blev udsat for ildspåsættelse – i flere tilfælde med dødelig udgang – og der var en markant stigning i overfald mod flygtninge og indvandrere på åben gade. Også fagforeningsaktivister, venstreorienterede journalister og folk, som blev ansat for at tilhøre 'godhedsindustrien' blev chikaneret og udsat for fysiske overgreb.

På den anden side af Øresund, særligt i det sydlige Sverige, var der i samme periode en tilsvarende bølge af nynazistisk vold. Især gruppen VAM – *Vitt Ariskt Motstånd* – var frem til 1993 aktive i voldsudøvelsen, og der var eksempler på attentater, bilbomber og brutale personangreb.

I Norge fik fanatismen også et ekstremt udtryk den 22. juli 2011, da den selvbestaltede 'ariske ridder', Anders Behring Breivik, med hjemmelavede bomber og maskinpistol angreb først regeringskvarteret i Oslo og siden slog til mod en socialdemokratisk ungdomslejr på øen Utøya. Hans handling slog 77 mennesker ihjel. De fleste af dem var under 18 år.

Uanset om fanatismen udspringer af en religiøs overbevisning eller en politisk ideologi, er den udtryk for at en person i en blanding af had, fortvivlelse og drømmesyner, har opgivet at føre en reel samtale med det omgivende samfund. Og kommer det så vidt vil ethvert rets-samfund blive konfronteret med spørgsmålet: Hvordan

NOGLE TANKER OM FANATISME OG TERROR *FORTSAT*

kommer man fanatismen til livs? Hvordan skal man forholde sig til de mennesker, der er omvandrede udråbstegn?

De findes i blandt os, flere af os har måske anlæg for fanatisme, og derfor er der ingen enkle svar. Men den dag det store flertal opgiver at stille de samme spørgsmål, som Joanna Murray-Smith behandler i sit stykke, har fanatikerne vundet deres vigtigste sejr.

SPØRGSMÅL TIL DISKUSSION

Diskuter hvorvidt målet helliger midlet
- hvor går den etiske grænse?

I hvilke tilfælde synes I vold kan retfærdiggøre
en handling drevet af idealisme - eller tro?

Hvad er forskellen på en idealist og en fanatiker?

Hvordan har terroren forandret sig gennem tiderne?

Er terror et nyt fænomen, og tror I det er kommet
for at blive?

Hvordan påvirker den øgede terrortrussel
jeres hverdag?